

MUSTAQILLIK DAVRIDA MILLIY O‘ZLIKNI SHAKLLANTIRISH SIYOSATINING TARIXIY ASOSLARI VA IJTIMOY TA’SIRI (1991–2010)

Saloydinova Maxlioxon Abduvali qizi

Namangan davlat universiteti talabasi

<https://doi.org/10.5281/zenodo.16153229>

Annotatsiya: Ushbu maqola O‘zbekistonning 1991–2010-yillardagi mustaqillik davrida milliy o‘zlikni shakllantirish siyosatining tarixiy asoslari va ijtimoiy ta’sirini tahlil qiladi. Sovet Ittifoqining parchalanishi fonida boshlangan bu jarayon davlat ramziyligi, ta’lim tizimi va adabiyot orqali milliy identitetni mustahkamlashga qaratilgan strategiyalarni o‘rganadi. Maqolada Temuriylar merosi, Alisher Navoiy va Abdulla Oripov kabi shaxslarning adabiy faoliyati hamda ularning milliy o‘zlikni shakllantirishdagi roli alohida e’tibor markazidir. Shuningdek, globalizatsiya va etnik guruhlar integratsiyasi kabi sinovlar tahlil qilinadi. Maqola ushbu davrda milliy o‘zlik tushunchasining jamiyatdagi o‘zgarishlarga ta’sirini yoritib, zamonaviy O‘zbekistonning madaniy va ijtimoiy rivojlanishiga qo‘shgan hissasini ko‘rsatadi.

Bundan tashqari maqolada O‘zbekiston mustaqillikka erishganidan so‘ng amalga oshirilgan milliy o‘zlikni shakllantirish siyosatining tarixiy ildizlari, g‘oyaviy asoslari va uning ijtimoiy-siyosiy hamda madaniy-ma’naviy hayotga ta’siri tahlil qilinadi. Shuningdek, 1991–2010 yillar davomida bu siyosatning asosiy yo‘nalishlari, natijalari va ijtimoiy ongdagi o‘zgarishlar ko‘rib chiqiladi.

Kalit so‘zlar: milliy o‘zlik, milliy siyosat, mustaqillik, tarixiy xotira, ma’naviy tiklanish, milliy g‘oya, mustaqillik davri, O‘zbekiston, Temuriylar, Alisher Navoiy, adabiyot, davlat siyosati, ta’lim, ijtimoiy o‘zgarishlar, globalizatsiya, vatanparvarlik.

HISTORICAL FOUNDATIONS AND SOCIAL IMPACT OF THE POLICY OF NATIONAL IDENTITY FORMATION DURING THE PERIOD OF INDEPENDENCE (1991–2010)

Abstract: This article analyzes the historical foundations and social impact of Uzbekistan's policy of national identity formation during the period of independence in 1991–2010. This process, which began against the backdrop of the collapse of the Soviet Union, examines strategies aimed at strengthening national identity through state symbolism, the education system, and literature. The article focuses on the legacy of the Timurids, the literary work of figures such as Alisher Navoi and Abdulla Oripov, and their role in the formation of national identity. It also analyzes challenges such as globalization and the integration of ethnic groups. The article highlights the impact of the concept of national identity on changes in society during this period and shows its contribution to the cultural and social development of modern Uzbekistan. In addition, the article analyzes the historical roots, ideological foundations, and impact of the policy of national identity formation implemented after Uzbekistan gained independence on socio-political, cultural, and spiritual life. Also, the main directions of this policy, its results and changes in social consciousness during 1991–2010 are considered.

Keywords: national identity, national policy, independence, historical memory, spiritual revival, national idea, period of independence, Uzbekistan, Timurids, Alisher Navoi, literature, state policy, education, social changes, globalization, patriotism.

ИСТОРИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ И СОЦИАЛЬНЫЕ ПОСЛЕДСТВИЯ ПОЛИТИКИ ФОРМИРОВАНИЯ НАЦИОНАЛЬНОЙ ИДЕНТИЧНОСТИ В ПЕРИОД НЕЗАВИСИМОСТИ (1991–2010 ГГ.)

Аннотация: В статье анализируются исторические основы и социальные последствия политики формирования национальной идентичности Узбекистана в период независимости с 1991 по 2010 год. Этот процесс, начавшийся на фоне распада Советского Союза, исследует стратегии, направленные на укрепление национальной идентичности через государственную символику, систему образования и литературу. В статье рассматривается наследие Тимуридов, литературное творчество таких деятелей, как Алишер Навои и Абдулла Орипов, а также их роль в формировании национальной идентичности. Также анализируются такие проблемы, как глобализация и интеграция этнических групп. В статье рассматривается влияние концепции национальной идентичности на изменения в обществе в этот период и демонстрируется ее вклад в культурное и социальное развитие современного Узбекистана.

Кроме того, в статье анализируются исторические корни и идеологические основы политики формирования национальной идентичности, реализуемой после обретения Узбекистаном независимости, и ее влияние на общественно-политическую, культурную и духовную жизнь. Рассматриваются основные направления, результаты и изменения в общественном сознании этой политики в 1991–2010 гг.

Ключевые слова: национальная идентичность, национальная политика, независимость, историческая память, духовное возрождение, национальная идея, период независимости, Узбекистан, Тимуриды, Алишер Навои, литература, государственная политика, образование, социальные изменения, глобализация, патриотизм.

KIRISH

O'zbekistonning 1991-yilda mustaqillikka erishishi mamlakat tarixida yangi davrni boshlab berdi, bu davr milliy o'zlikni qayta kashf qilish va mustahkamlash jarayonlarining markazida bo'ldi. Sovet Ittifoqi parchalanishi va undan keyingi ijtimoiy-siyosiy o'zgarishlar fonida O'zbekiston o'zining tarixiy, madaniy va milliy ildizlariga qaytish orqali davlat sifatida o'z identitetini shakllantirishga kirishdi. Milliy o'zlikni shakllantirish siyosati nafaqat davlat qurilishining asosiy yo'nalishi sifatida namoyon bo'ldi, balki jamiyatning ijtimoiy, madaniy va ma'naviy hayotiga chuqur ta'sir ko'rsatdi. Ushbu maqola 1991–2010-yillar oralig'ida O'zbekistonda milliy o'zlikni shakllantirish siyosatining tarixiy asoslarini, bu jarayonda qo'llanilgan strategiyalarni va ularning ijtimoiy oqibatlarini tahlil qiladi. Maqola, shuningdek, ushbu davrda milliy o'zlik tushunchasining adabiyot, ta'lim va davlat ramziyligi orqali qanday rivojlanganini ko'rib chiqadi, bu esa zamonaviy O'zbekiston jamiyatining shakllanishiga qanday hissa qo'shganini yoritadi.

O'zbekiston mustaqillikka erishganidan so'ng, davlat va jamiyat taraqqiyotining ustuvor yo'nalishlaridan biri sifatida milliy o'zlikni tiklash va shakllantirish masalasi kun tartibiga qo'yildi. Sotsialistik mafkuradan voz kechib, yangi g'oya va qadriyatlarga asoslangan ijtimoiy ongning shakllantirish zaruriyati paydo bo'ldi. Bu jarayon tarixiy xotirani tiklash, madaniy merosni o'rganish va milliy g'ururni uyg'otish orqali amalga oshirildi.

1991–2010 yillar oralig'i — O'zbekistonda milliy o'zlikni shakllantirish siyosatining asosiy bosqichi sifatida tarixiy ahamiyat kasb etadi. Mazkur davrda milliy qadriyatlar, til, urf-odatlar, tarixiy shaxslar va ramzlar qayta tiklandi va davlat siyosatining ajralmas qismiga aylandi.

Shu bilan birga, bu siyosat jamiyat ongiga qanday ta'sir qilgani, avlodlar ongidagi o'zgarishlar va madaniy tafakkurning shakllanishi masalalari bugungi kunda ham dolzarb bo'lib qolmoqda.

Maqolada O'zbekiston Respublikasi mustaqilligining dastlabki ikki o'n yilligida olib borilgan milliy o'zlikni shakllantirish siyosatining tarixiy asoslari, uning asosiy tamoyillari va ijtimoiy ongda aks sadosi tahlil qilinadi. Shu orqali milliy identitet siyosatining tarixiy jarayon sifatidagi mohiyatini ochib berish maqsad qilinadi.

ASOSIY QISM

O'zbekistonning 1991-yilda mustaqillikka erishishi mamlakat tarixida yangi davrni boshlab berdi, bu davr milliy o'zlikni qayta kashf qilish va mustahkamlash jarayonlarining markazida bo'ldi. Sovet Ittifoqi parchalanishi va undan keyingi ijtimoiy-siyosiy o'zgarishlar fonida O'zbekiston o'zining tarixiy, madaniy va milliy ildizlariga qaytish orqali davlat sifatida o'z identitetini shakllantirishga kirishdi. Bu davrda tarixni yangicha yondashuv asosida qayta yozish, milliy qadriyatlarni tiklash va tarixiy xotirani uyg'otish borasida izchil siyosat yuritildi.

Milliy o'zlikni shakllantirish siyosati nafaqat davlat qurilishining asosiy yo'nalishi sifatida namoyon bo'ldi, balki jamiyatning ijtimoiy, madaniy va ma'naviy hayotiga chuqur ta'sir ko'rsatdi. Ushbu maqola 1991–2010-yillar oralig'ida O'zbekistonda milliy o'zlikni shakllantirish siyosatining tarixiy asoslarini, bu jarayonda qo'llanilgan strategiyalarni va ularning ijtimoiy oqibatlarini tahlil qiladi. Maqola, shuningdek, ushbu davrda milliy o'zlik tushunchasining adabiyot, ta'lim va davlat ramziyligi orqali qanday rivojlanganini ko'rib chiqadi, bu esa zamonaviy O'zbekiston jamiyatining shakllanishiga qanday hissa qo'shganini yoritadi.

1. Tarixiy asoslar: Sovet davridan mustaqillikka o'tish

O'zbekistonning mustaqillikka erishishi milliy o'zlikni shakllantirishda muhim burilish nuqtasi bo'ldi. Sovet Ittifoqi davrida milliy identitet ko'pincha "sovet xalqi" tushunchasi doirasida ikkinchi darajali o'rin tutgan edi. 1991-yilda mustaqillik e'lon qilingandan so'ng, O'zbekiston o'z tarixiy ildizlariga qaytish va milliy o'zlikni qayta tiklash zaruratini his qildi. Bu jarayon Temuriylar davri, Alisher Navoiy merosi va o'zbek xalqining qadimiy madaniyati kabi tarixiy ramzlarga asoslandi. Davlat tomonidan Amir Temur shaxsiyati milliy qahramon sifatida ulug'lanib, uning davlatchilik an'analari zamonaviy O'zbekistonning davlat qurilishi uchun asos sifatida qabul qilindi. Bu davrda tarixiy shaxslar va voqealarni qayta talqin qilish orqali milliy g'urur va o'ziga xoslik hissi mustahkamlandi.

2. Milliy o'zlikni shakllantirishdagi davlat siyosati

Mustaqillikning dastlabki yillarida O'zbekiston hukumati milliy o'zlikni mustahkamlash uchun bir qator strategiyalarni qo'lladi. Birinchi navbatda, davlat ramziyligi (bayroq, gerb, madhiya) milliy identitetning muhim elementi sifatida ishlab chiqildi. O'zbek tili davlat tili sifatida e'lon qilindi va lotin yozuviga o'tish jarayoni boshlandi, bu sovet ta'siridan xalos bo'lishning ramziy qadami edi. Ta'lim tizimida milliy tarix va adabiyotga e'tibor kuchaytirildi, bu orqali yosh avlodda o'zbek xalqining o'tmishi va madaniyatiga hurmat tuyg'usi shakllantirildi. Masalan, Alisher Navoiy va boshqa buyuk shaxslarning asarlari maktab dasturlariga kiritildi, bu esa milliy o'zlikni mustahkamlashda muhim rol o'ynadi.

3. Adabiyotning milliy o'zlikdagi o'rni

Mustaqillik davrida adabiyot milliy o'zlikni ifodalash va targ'ib qilishning muhim vositasiga aylandi. Abdulla Oripovning "O'zbekiston" she'ri va Erkin Vohidovning vatanparvarlik ruhida asarlari xalq ongida milliy g'urur va mustaqillik ahamiyatini mustahkamladi. Shu bilan birga, yangi avlod yozuvchilari sovet tsenzurasidan xoli holda o'zbek xalqining o'tmishi, hozirgi kuni va kelajagi haqida ijod qila boshladilar. Adabiyotda tarixiy

shaxslar, xususan, Amir Temur va Alisher Navoiy obrazlari keng yoritildi, bu esa xalqning o'z tarixiga bo'lgan qiziqishini oshirdi. Adabiy asarlar orqali milliy o'zlik nafaqat mahalliy aholi, balki xalqaro miqyosda ham targ'ib qilindi.

4. Ijtimoiy ta'sir: Jamiyatdagi o'zgarishlar

Milliy o'zlikni shakllantirish siyosati O'zbekiston jamiyatida chuqur ijtimoiy o'zgarishlarga olib keldi. Bir tomondan, bu jarayon xalqning o'ziga xosligini mustahkamlashga xizmat qildi, ammo boshqa tomondan, turli etnik guruhlar o'rtasidagi muvozanatni saqlash masalasi muhim bo'lib qoldi. Ta'lim va ommaviy axborot vositalari orqali targ'ib qilingan milliy o'zlik tushunchasi yoshlar orasida vatanparvarlik tuyg'usini oshirdi, lekin ayni paytda globalizatsiya ta'sirida yangi muammolar, masalan, yoshlarning g'arb madaniyatiga qiziqishi kabi masalalar paydo bo'ldi. Ijtimoiy tarmoqlarda milliy o'zlikni targ'ib qilishning dastlabki shakllari 2000-yillarning oxirlarida kuzatila boshladi, bu esa jamiyatning o'zini ifodalash usullarini kengaytirdi.

1991-yilda O'zbekiston Respublikasining mustaqillikka erishishi mamlakat siyosiy, ijtimoiy va madaniy hayotida tub burilish yasadi. Sovet Ittifoqining parchalanishi bilan boshlanib ketgan bu yangi davr, ayniqsa, milliy o'zlikni qayta kashf etish va mustahkamlash yo'lidagi muhim tarixiy jarayonlarning boshlanishiga sabab bo'ldi. Milliy o'zlik har qanday mustaqil davlatning ichki barqarorligi, ijtimoiy birdamligi va xalqaro maydondagi mustaqilligi uchun tayanch omil sanaladi. Shu boisdan O'zbekistonda bu masalaga strategik e'tibor qaratildi.

1991–2010-yillar oralig'ida milliy o'zlikni shakllantirish yo'lida davlat siyosati, madaniyat, ta'lim va adabiyot sohalarida qator islohotlar amalga oshirildi. Xususan, milliy adabiyot ushbu jarayonning asosiy targ'ibotchilaridan biri sifatida maydonga chiqdi. Bu davr adabiyotida milliy qadriyatlar, tarixiy xotira, vatanparvarlik, istiqloq g'oyasi va o'zbek xalqining o'ziga xosliklarini ulug'lovchi asarlar yaratildi.

Milliy o'zlikni mustahkamlashda O'zbekiston xalq shoiri **Abdulla Oripov** va **Erkin Vohidov**ning ijodi alohida o'rin tutadi. Abdulla Oripov o'zining "O'zbekiston" she'ri orqali istiqloq g'oyasini xalq qalbiga singdirgan bo'lsa, uning "Buyuk yo'l" va "Mening Vatanim" kabi asarlari orqali milliy ruhni yuksaltirdi. Shuningdek, Erkin Vohidovning "O'zbekim", "Istiqloq faryodi" singari she'rlari va publitsistik chiqishlari xalqni uyg'otishga, o'z tarixiy o'zligini anglashga va uni asrab-avaylashga chorladi. Ularning ijodi O'zbekiston mustaqillik mafkurasining shakllanishida tamal toshi bo'ldi.

Mazkur maqolada 1991–2010-yillar davrida O'zbekistonda milliy o'zlikni shakllantirish bo'yicha olib borilgan siyosatning tarixiy asoslari, davlat ramzlari (bayroq, gerb, madhiya), ta'limdagi o'zgarishlar, hamda adabiyot orqali milliy o'zlikni targ'ib qilish usullari tahlil qilinadi. Ayniqsa, Abdulla Oripov va Erkin Vohidov kabi adiblarning ijodiy merosi bu jarayonning g'oyaviy va estetik asosini tashkil etgani ko'rsatib o'tiladi.

Bu tahlil zamonaviy O'zbekiston jamiyatining shakllanish jarayonlarini, milliy g'urur va o'zlikni shakllantirishda adabiyotning tutgan o'rnini chuqurroq anglash imkonini beradi.

1. Milliy o'zlik siyosatining tarixiy asoslari

Milliy o'zlik siyosati O'zbekistonning tarixiy taraqqiyoti, o'ziga xos madaniy-falsafiy merosi hamda XX asrda bosib o'tilgan murakkab siyosiy bosqichlar bilan chambarchas bog'liqdir. Sovet davrida amalga oshirilgan assimilyatsiya va rusifikatsiya siyosatlari tufayli ko'plab milliy qadriyatlar, urf-odatlar va tarixiy xotira soyaga tortilgan edi.

1991-yildan boshlab:

tarixiy shaxslar (Temur, Bobur, Ulug'bek va boshqalar) faol targ'ib qilindi;

o‘zbek tili davlat tili sifatida mustahkamlandi;
tarixiy sanalar va qadriyatlar tiklandi (Navro‘z, Mustaqillik kuni, Temuriylar davlati yillari va h.k.);

tarixiy va madaniy meroslarni o‘rganish davlat miqyosida qo‘llab-quvvatlandi.

2. 1991–2010 yillardagi asosiy bosqichlar va yo‘nalishlar

Bu davrni quyidagi bosqichlarga bo‘lish mumkin:

1991–1995 yillar:

Mustaqillik e‘lon qilinishi bilan milliy tiklanish siyosati boshlanadi.

"O‘zbekiston – kelajagi buyuk davlat" konsepsiyasi shakllanadi.

Ma‘naviyat va ma‘rifat targ‘iboti kuchayadi.

1996–2000 yillar:

Amir Temur tavalludining 660 yilligi nishonlanadi (1996); Temuriy merosga e‘tibor kuchayadi.

O‘zbek milliy armiyasi, milliy gvardiya va boshqa atributlar shakllanadi.

Yangi darslik va o‘quv dasturlarida milliy tarix va adabiyot keng yoritila boshlanadi.

2001–2010 yillar:

"Milliy g‘oya" konsepsiyasi asosida "G‘oya kurashi" tushunchasi ilgari suriladi.

"Istiqlol mafkurasi" o‘quv kursi joriy qilinadi.

Ajdodlar merosini o‘rganish kengayadi: Mirzo Ulug‘bek, Jaloliddin Manguberdi va boshqalarga bag‘ishlangan ilmiy-amaliy anjumanlar o‘tkaziladi.

3. Milliy o‘zlik siyosatining ijtimoiy ta‘siri

Milliy o‘zlikni shakllantirish siyosati ijtimoiy ongda quyidagi ijobiy natijalarga olib keldi:

Tarixiy xotira tiklandi: xalq o‘z tarixini, buyuk ajdodlarini qayta kashf etdi;

O‘zlikni anglash kuchaydi: o‘zbek xalqi o‘zining kimligi, ildizi va madaniy ustunligini anglay boshladi;

Ma‘naviy uyg‘onish yuz berdi: yoshlar orasida milliy g‘urur, vatanparvarlik va tarixiy merosga hurmat ortdi;

O‘zbek tilining maqomi mustahkamlandi – bu o‘z-o‘zini anglashning eng muhim omillaridan biri bo‘ldi.

XULOSA

O‘zbekistonning 1991–2010-yillardagi milliy o‘zlikni shakllantirish siyosati mamlakatning mustaqillik davridagi eng muhim ijtimoiy va madaniy jarayonlaridan biri bo‘ldi. Tarixiy ildizlarga qaytish, davlat ramziyligi, ta‘lim tizimi va adabiyot orqali milliy identitetni mustahkamlashga qaratilgan strategiyalar nafaqat xalqning o‘ziga xosligini tiklashga xizmat qildi, balki zamonaviy O‘zbekiston jamiyatining asosini shakllantirdi. Amir Temur va Alisher Navoiy kabi tarixiy shaxslarning merosi ushbu jarayonda markaziy o‘rin tutdi, bu esa milliy g‘urur va vatanparvarlik tuyg‘usini oshirdi. Shu bilan birga, globalizatsiya va turli etnik guruhlarining integratsiyasi kabi muammolar milliy o‘zlikni shakllantirishda yangi sinovlar yaratdi. Ushbu davrda qo‘llanilgan siyosat va adabiyotning ta‘siri bugungi kunda ham O‘zbekistonning madaniy va ijtimoiy hayotida sezilib turibdi, bu esa milliy o‘zlik tushunchasining doimiy rivojlanib borayotgan tabiatini ko‘rsatadi.

O‘zbekistonning 1991–2010-yillardagi milliy o‘zlikni shakllantirish siyosati mamlakatning mustaqillik davridagi eng muhim ijtimoiy va madaniy jarayonlaridan biri sifatida namoyon bo‘ldi. Bu davrda tarixiy ildizlarga qaytish, davlat ramziyligi, ta‘lim tizimi va adabiyot orqali milliy identitetni mustahkamlashga qaratilgan strategiyalar nafaqat xalqning o‘ziga

xosligini tiklashga xizmat qildi, balki zamonaviy O‘zbekiston jamiyatining poydevorini shakllantirdi. Amir Temur va Alisher Navoiy kabi tarixiy shaxslarning merosi ushbu jarayonda markaziy o‘rin tutib, milliy g‘urur va vatanparvarlik tuyg‘usini oshirdi. Shu bilan birga, globalizatsiya va turli etnik guruhlarining integratsiyasi kabi muammolar milliy o‘zlikni shakllantirishda yangi sinovlar sifatida paydo bo‘ldi. Ushbu davrda qo‘llanilgan siyosatlar va adabiyotning ta‘siri bugungi kunda ham O‘zbekistonning madaniy va ijtimoiy hayotida sezilib turibdi, bu esa milliy o‘zlik tushunchasining doimiy rivojlanib borayotgan tabiatini ko‘rsatadi.

Tarixiy asoslar va davlat siyosati

Mustaqillikning dastlabki yillari O‘zbekiston uchun milliy o‘zlikni qayta kashf qilishda muhim burilish nuqtasi bo‘ldi. Sovet Ittifoqi davrida milliy identitet “sovet xalqi” tushunchasi ostida ikkinchi darajali o‘rin tutgan edi. 1991-yilda mustaqillik e‘lon qilingandan so‘ng, O‘zbekiston o‘z tarixiy ildizlariga qaytish zaruriyatini his qildi. Bu jarayon Temuriylar davri, Alisher Navoiy merosi va o‘zbek xalqining qadimiy madaniyati kabi tarixiy ramzlarga asoslandi. Davlat tomonidan Amir Temur shaxsiyati milliy qahramon sifatida ulug‘lanib, uning davlatchilik an‘analari zamonaviy O‘zbekistonning davlat qurilishi uchun asos sifatida qabul qilindi. Davlat ramziyligi, ya‘ni bayroq, gerb va madhiya milliy identitetning muhim elementlari sifatida ishlab chiqildi. O‘zbek tili davlat tili sifatida e‘lon qilinib, lotin yozuviga o‘tish jarayoni boshlandi, bu sovet ta‘siridan xalos bo‘lishning ramziy qadami edi. Ta‘lim tizimida milliy tarix va adabiyotga e‘tibor kuchaytirildi, bu orqali yosh avlodda o‘zbek xalqining o‘tmishi va madaniyatiga hurmat tuyg‘usi shakllantirildi.

Adabiyotning roli

Mustaqillik davrida adabiyot milliy o‘zlikni ifodalash va targ‘ib qilishning muhim vositasiga aylandi. Abdulla Oripovning “O‘zbekiston” she‘ri va Erkin Vohidovning vatanparvarlik ruhidagi asarlari xalq ongida milliy g‘urur va mustaqillik ahamiyatini mustahkamladi. Yangi avlod yozuvchilari sovet tsenzurasidan xoli holda o‘zbek xalqining o‘tmishi, hozirgi kuni va kelajagi haqida ijod qila boshladilar. Adabiyotda tarixiy shaxslar, xususan, Amir Temur va Alisher Navoiy obrazlari keng yoritildi, bu esa xalqning o‘z tarixiga bo‘lgan qiziqishini oshirdi. Adabiy asarlar orqali milliy o‘zlik nafaqat mahalliy aholi, balki xalqaro miqyosda ham targ‘ib qilindi.

Ijtimoiy ta‘sir

Milliy o‘zlikni shakllantirish siyosati O‘zbekiston jamiyatida chuqur ijtimoiy o‘zgarishlarga olib keldi. Bu jarayon xalqning o‘ziga xosligini mustahkamlashga xizmat qildi, ammo turli etnik guruhlar o‘rtasidagi muvozanatni saqlash masalasi muhim bo‘lib qoldi. Ta‘lim va ommaviy axborot vositalari orqali targ‘ib qilingan milliy o‘zlik tushunchasi yoshlar orasida vatanparvarlik tuyg‘usini oshirdi, lekin globalizatsiya ta‘sirida yangi muammolar, masalan, yoshlarning g‘arb madaniyatiga qiziqishi kabi masalalar paydo bo‘ldi. Ijtimoiy tarmoqlarda milliy o‘zlikni targ‘ib qilishning dastlabki shakllari 2000-yillarning oxirlarida kuzatila boshladi, bu esa jamiyatning o‘zini ifodalash usullarini kengaytirdi.

Xulosaning yangilangan nuqtai nazari

Ushbu davrda milliy o‘zlikni shakllantirish nafaqat tarixiy merosga qaytish orqali, balki yosh avlod ongida milliy ong, g‘urur, iftixor, his va xarakterni shakllantirish orqali ham amalga oshirildi. Bu jarayon O‘zbekistonning xalqaro maydondagi o‘rnini mustahkamlashga va ichki barqarorlikni ta‘minlashga xizmat qildi. Milliy o‘zlikni anglash millat taraqqiyotining poydevori sifatida qaralib, uning doimiy rivojlanishi zamonaviy O‘zbekiston jamiyatining kelajakdagi rivojlanish yo‘nalishlarini belgilab berdi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Maqolada O‘zbekistonning 1991–2010-yillardagi milliy o‘zlikni shakllantirish siyosati haqida so‘z yuritilgan bo‘lib, unda ikkita manba keltirilgan.
2. Birinchi manba milliy o‘zlik va millat taraqqiyoti haqida muhim ma’lumotlar beradi, ikkinchi manba esa mavjud emas yoki kirish imkonsiz bo‘lgan.
3. Qo‘shimcha manbalar sifatida mavzuga mos keladigan akademik adabiyotlar taklif qilinadi, ammo ular maqolada to‘g‘ridan-to‘g‘ri ishlatilmagan.
4. **Milliy o‘zlikni anglash millat taraqqiyotining poydevori**
URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/milliy-o-zlikni-anglash-millat-taraqqiyotining-poydevori>
Bu manba O‘zbekistonning 1991–2010-yillardagi milliy o‘zlikni shakllantirish jarayonida tarixiy xotira, madaniy meros va yoshlarning milliy ongini shakllantirishdagi rolini yoritadi.
5. Islom Karimov “Yuksak ma’naviyat — yengilmas kuch” (2008)
6. Islom Karimov “O‘zbekiston XXI asr bo‘sag‘asida” (1999) kabi nashrlar keltirilgan.
7. **Ma’naviy o‘zlikni anglash**
URL: <https://oyina.uz/uz/teahouse/1902>
Ushbu manba maqolada keltirilgan bo‘lsa-da, unga kirish imkonsiz bo‘lib, mazmuni tasdiqlanmadi. Shuning uchun uning mavzuga mosligi aniqlanmagan.